



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

31. An incendarij priuandi sint Ecclesiarum Immunitate? Et qui comburit
fores Ecclesiae ad eam deprædandam, an gaudeat dicta Immunitate? Ex
par. 6. tr. 1. res. 26.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

12. Nec obstat dicere, quod qui per alium facit, per se ipsum facere videtur: nam respondeo censeretur per alium facere fictione iuris, non autem realiter, & pena priuationis immunitatis in iure imposta est propter realem occisionem & mutilationem, vt patet in illis verbis. Quive homicidia & mutilationem membrorum in ipsis Ecclesiis, earumve cœmeteriis committere non verentur. Quæ quidem verba ex determinatione Pontificis omnem extraneam interpretationem reiiciunt, cum ibi tollat facultatem aliter interpretandi, & extendendi casus in Bulla expressos ad non expressos. Ergo, &c. Et ita pro hac sententia tunc adduxi Bonacinam *tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 2. num. 10.* quem postea sequitur Castrus Palaus *tom. 2. tract. 11. disputat. vnic. punct. 4. num. 17. & seq.*

13. Sed quid dicendum, si existens in Ecclesia mandat occidere aliquem extra Ecclesiam. Et talem non gaudere immunitate docet ex Syluestro Suarez *de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 11. num. 7.* quia, ait ille, hic peccat grauius in Ecclesia; & de illo dici potest debere puniri in eo, in quo deliquit. Idem etiam tenet Barbosa *de iur. Eccles. lib. 2. cap. 3. n. 116.* Ioannes Gutierrez *in pract. questionib. lib. 3. quest. 2. per totam.* Azorius *part. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 14.* & alij penes ipsos.

14. Verum ego puto existentem in Ecclesia, si mandat occidi alium extra Ecclesiam, non esse priuandum immunitate: & ita docet Castrus Palaus & Bonacina *vbi supra*, quibus adde Decianum *tom. 2. lib. 6. cap. 24. num. 17.* Farinacium *de immunitate. cap. 16. numer. 231.* Ambrosinum *cap. 5. num. 9.* Ioannem de Vilschis *tract. de immunit. Eccles. lib. 1. num. 6.* & Peregrinum *c. 6. num. 3.* Quia ille, mandans committi homicidium extra Ecclesiam, videtur habere reuerentiam Ecclesie; vt intra eam non committatur. Sed melius dico supradictum reum debere immunitate gaudere, quia in iure hic casus non est exceptuatus, & præsertim in Bulla Gregorij XIV. & licet mandatum occidendi fuerit datum in Ecclesia, homicidium non fuit factum in Ecclesia: & Bulla excludit ab immunitate homicidia facta in Ecclesia physice, & non moraliter. Ergo, &c. Vnde ex his refellendus venit Sarpus *fol. 44.* vbi docet non differre, an delictum totum in Ecclesia perpetratum sit, an quoddam extra Ecclesiam initium habuerit, & in ipsa finem vel etiam e contra.

RESOL. XXIX.

An blasphemantes Deum, & B. Virginem gaudeant Immunitate Ecclesiarum: Et quid de Hæretico, vel de quocumque alio de hæresi suspecto? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 51.

§. 1. Negatiuè respondet Ludouicus Correa *in relect. de immunit. Eccles. part. 3. num. 35.* Bobadilla *in polit. tract. 1. lib. 2. cap. 14. nu. 53.* Boëtius *decis. 110.* Decianus *lib. 6. cap. 26. num. 5. & 6.* & nouissimè Marta *de iurisdic. part. 2. cap. 5. n. 30. & 31.*

2. Sed ego omnino affirmatiuam sententiam tenendam esse puto, non solum in terminis Constitut. Gregorij XIV. sed etiam de iure communi; & ita docet Ambrosinus *de immunit. Eccles. cap. 8. num. 11.* Peregrinus *cap. 12. num. 12.* Megalius *in 3. part. lib. 4. cap. 2. num. 6.* & Farinacius *in append. cap. 13. num. 175.* qui, & optime limitant hanc sententiam, si blasphemia sit hæreticalis, tunc enim talis blasphemus Ecclesie in immunitate non gaudebit, non quia blasphemus, sed quia hæreticus, quod de quocumque alio de hæresi

Tom. I X.

suspecto omnino affirmandum est, si ad Ecclesiam confugiat, nam ab ea à ministris sacri Officij indifferenter abstrahi potest. Ratio verò, quare blasphemus gaudeat immunitate, est, quia inter delicta exceptuata in Constitutione Gregorij, & in sacris Canonibus non adest delictum blasphemie: ergo, &c.

RESOL. XXX.

An violantes Ecclesias, frangentes fores vel comburentes eas, gaudeant Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 21.

§. 1. Non gaudere respondet Villadieg. *in Polit. Sup. hoc in Ref. seq. §. c. 3. n. 213.* Bobadilla *in polit. tom. 1. lib. 2. c. 14. num. 9.* qui citat Remigium: & idem docet Faber *in leg. 11. Coc. de his qui ad Ecclesiam confugiunt.*

2. Sed contrarium docet Peregrinus *de immunit. cap. 12. n. 15.* Et ratio est manifesta: nam Summus Pontifex in ista Bulla excipit aliquos casus cum dictione *taxatim tantum*, quæ dicitio tollit extensionem ad non expressa: sed dicta Bulla excipit tantum violantes Ecclesiam per homicidium, aut mutilationem membrorum: ergo non est extendenda ad alios violatores per quodlibet delictum.

RESOL. XXXI.

An incendiarij priuandi sint Ecclesiarum Immunitate? Et qui comburit fores Ecclesia ad eam depradandam, an gaudeat dicta Immunitate? Ex part. 6. tract. 1. Ref. 16.

§. 1. Affirmatiuè respondet Sarpus *c. 7. fol. 50. vbi sic ait:* Canon etiam eos excipit, qui nocturno tempore agros deuastant, licet ex eo mors aliquis non sequeretur; qua de re sicut nemo ambigit, ita incendiarios ex eadem causa Doctores adiungunt. It. ille.

2. Sed hæc opinio mihi non placet, quia *in cap. inter alia de immunit.* & in Bulla Gregoriana omnibus delinquentibus conceditur immunitas, nisi in casibus exceptis, vt obseruant Doctores, quos citat Ioannes Gutierrez *in pract. quest. lib. 3. quest. 1. num. 3. & quest. 4. num. 12.* Germonius *de sacr. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 53.* Azuevedus *lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 18.* & alij penes ipsos: sed incendiarij in dictis iuribus non excipiuntur: ergo dicendum est quod gaudeant immunitate.

3. Neque obstat hoc crimen simile esse depopulationi agrorum; quia eum non est idem, sed diuersum, exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. Et ita hanc sententiam tenet Castrus Palaus *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 10. num. 9.* Farinacius *de immunit. cap. 60. num. 105.* & Bonacina *to. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. num. 6.* neque aliter tenendum esse puto maxime post Bullam Gregorij: vnde valde miror, quomodo contrarium docuerit Peregrinus *de immunit. cap. 12. num. 6.* Guallinus *tom. 1. defens. 1. cap. 38. num. 44.* & Marius Italia *lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 56. & 57.*

4. Nec obstat dicere in fauorem Sarpi, & aliorum, quod *in cap. pessimam 25. quest. 8.* dum, postquam incendiarij & depopulatores agrorum æque detestati fuerunt & interdicti, subsequuntur verba infra scripta. Hanc Regibus & Principibus faciendæ iustitiæ facultatem consultis Episcopis & Archiepiscopis non negamus: quæ quidem verba supponunt incendiarios, ad Ecclesiam confugisse: nam frustra dare tur Principibus

C

Sup. hoc in Ref. 77

Sup. hoc in Ref. 41. Quæro, & citatur in Ref. 41.

Sup. hoc in Ref. 40. & 41.

Principibus secularibus facultas administranda iustitia, cum id de se possint.

5. Respondeo ex supradicto textu non colligi incendiarios ad Ecclesiam confugisse: & de consilio Episcoporum Pontifex facit ibi mentionem, non quia ad Ecclesiam confugerint, sed ut cordate Reges & Principes procederent in assignandis penis delinquentibus, cum secundum ius antiquum essent varia. Ita Gloss. ibi. Adde quod constitutio Gregoriana derogat iuri communi, & omnia reduxit ad unam formam cum particulis taxatiuis, & clausulis prohibentibus.

Sup. hoc in Resol. præterita.

6. Unde ex his ego olim consului comburentes fores Ecclesiarum ad eam prædandam, gaudere eius immunitate: & tunc adduxi Peregrinum de immunit. cap. 12. num. 15. quem postea inuenio sequi Nouarium in summ. Bullar. tit. de immunit. num. 9. quia solum violantes Ecclesiam per homicidium & mutilationem in ea commissam, excluduntur ab eius immunitate. Ergo omnes alij illa gaudebunt.

RESOL. XXXII.

An deflorantes Moniales, & raptores Virginum gaudeant Immunitate Ecclesiarum: Et quid etiam, si reus deflorasset Monialem in ipsa Ecclesia Monasterij. Ex part. 4. tract. 1. Resol. 43.

Sup. his in Resol. sequentem.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Ludouicus Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 16. ubi sic ait: Ampliatur etiam resolutio hæc, ut procedat etiam in deflorante Monialem, ut non gaudeat in immunitate, si ad Ecclesiam confugiat. Ita ille, & ante illum Barbosa ad ordinem. Lustran. tom. 2. lib. 2. tit. 5. §. 2. num. 3.

2. Tamen ego contrariam sententiam teneo, stando etiam in iure communi: nam Correa ideo affirmatiuam sententiam tenet, quia putat raptores virginum non gaudere immunitate Ecclesiarum: unde hoc ampliatur ad deflorantes Monialem. Verum raptores virginum gaudere Ecclesiarum immunitate ex iure Canonico, firmant Hostiensis, Archidiaconus, Belamera, Abbas & omnes Canonista, & casuista, quos adducit & sequitur Peregrin. de immunit. Eccles. cap. 12. num. 14. Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 4. n. 47. Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 9. cap. 2. num. 8. Farinacius in append. de immunit. cap. 6. num. 88. Tullius ver. Ecclesia, concl. 11. num. 35. & 36. Gutierrez pract. 99. lib. 3. quest. 5. & alij.

3. Sed quidquid sit de iure communi, hodie stante constitutione Gregorij XIV. puro raptores virginum & deflorantes Moniales gaudere immunitate Ecclesiarum, quia supradicti casus non sunt inter exceptuatos à Pontifice in dicta Bulla ergo gaudent immunitate. Et hæc opinio, procedit, etiamsi reus deflorasset Monialem in ipsa Ecclesia monasterij, nam in Bulla exceptuatur tantum homicidium, & mutilatio membrorum facta in Ecclesiis. Ergo alia delicta in illis perpetrata, licet enormissima, gaudebunt eorum immunitate, ut satis ego ipse cum multis alijs firmant in part. 1. tract. 1. resolut. 2. quicquid asserat Portet, in dub. regul. ver. Ecclesia immunitas, num. 15.

Quæ hic est supra Resol. 21. & in alijs eius annot.

Sup. difficultatibus huius tituli in Resol. præterita.

RESOL. XXXIII.

An raptores virginum sint excludendi ab Immunitate Ecclesiarum

Et deducitur deflorantem Monialem gaudere privilegio Immunitatis. Ex part. 6. tract. 1. Resol. 14.

§. 1. Affirmatiuè responderet Sarpus cap. 6. fol. 49. sic allersens. Præter homicidas lex civilis raptores etiam Virginum ab Ecclesiarum immunitate excludit: delictum enim est, in quo necessario insunt artes, vis, iniuria, non minus Reipublicæ quam private familie, præcipueque ipsi mulieri illata. Hæc ille.

Ad fulcendâ doctrinam huius Resol. supra ex Resol. 27. §. Quarto sep-timo. & infra ex Resol. 45. §. Ad legem 1. & ex Resol. 56. §. Nec Valet.

2. Sed negatiuam sententiam propositis tenendam esse puto ex ratione sæpe superius allata, nempe quia raptus huiusmodi Virginum non est inter crimina exceptuata à Gregorio in sua Bulla. Verum difficultas est, quid dicendum de iure communi? & etiam negatiuè respondendum esse puto; quia casus hic non inuenitur exceptus; immò in cap. de raptoribus 30. quest. 1. conceditur immunitas. Et ita hanc sententiam docet Gutierrez in pract. quest. lib. 3. quest. 5. per tot. Germonius de sacr. immunitate, lib. 3. cap. 16. num. 57. Bonacina tom. 3. disput. 3. quest. 7. punct. 5. num. 8. Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 4. num. 48. Farinacius mutans sententiam de immunitate, cap. 6. num. 88. Guallinus tom. 1. defens. 1. cap. 37. num. 72. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 9. Castris Palauis tom. 2. tract. 11. disp. unic. punct. 10. num. 5. Pellicus de esse. Sacerd. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 113. Azorius p. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. §. quid verò; & alij penes ipsos.

3. Unde aduersus Sarpum, qui pro sua sententia adducit legem civilem Authenti de mandatis Principum, & neque autem, negantem Raptoribus Virginum immunitatem. Respondeo fuisse correctâ per ius Canonicum, quod seruandum esse in materia immunitatis sine errore negari non potest. Et idem Villalobos in summa 10. 2. tr. 39. §. ff. 7. num. 15. sic asserit. [Quanto à los Raptores de las Virgenes se hà de dezir, que de derecho civil no les vale la Yglesia, como consta de vn texto: mas esto es ta corregido por el derecho Canonico, y assi el dia de oy les vale, como tieney Angelo, y Syluestro, y dize Iuan Fabro, que appreuua esto la costumbre, y refiere la Alessandro, que a conseja esto, y dize que es opinion comun, y lo mismo dize Henrico Boych, y dize Iulio Claro, que assi lo vio practicar muchas vezes.]

4. Nec valet aliud argumentum Sarpi, quod hoc crimen sit perniciosum non solum personæ, cui infertur iniuria, sed Reipublicæ: nam respondeo, quod in cap. inter alia, de immunit. dicitur sic, quantumcumque grauius delicta perpetrauerit, non est reus ab Ecclesia educendus, nisi in casibus ibi expressis. Et sic Panormitanus ibid. num. 17. dicit decisionem illius capituli non esse extendendam ad alios casus, quod etiam docuit Gomez tom. 3. var. cap. 10. num. 2. & Boslius tit. de captiua, num. 32. cum alijs.

5. Dicendum est igitur ex identitate, vel maiori-tate rationis textum illum non esse extendendum ad alios casus. Primò, quia facienda non est extensio ex identitate rationis, quando talis extensio præiudicat causæ fauorabili, qualis est Ecclesiastica immunitas. Secundo quia si ultra casus exceptos liceret alios ob identitatem, vel maioritatem rationis excipere, regula assignata in dicto cap. inter alia destrueretur; quia nihil firmum & stabile esset constitutum: illud autem est absurdum. Tertio quia pœne locum non habent, nisi in casibus expressis. Ergo, &c. Unde ex his omnibus refellendus venit Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. Diui Thoma questio 99. artic. 3. disputatio 7. gradu 8. ubi sic ait. Quarta exceptio de Raptoribus Virginum ab aliquibus reprobat, & ab aliquibus admittitur, vnusquisque